

Spis treści

O autorach	11
Wprowadzenie	13
CZĘŚĆ I PODSTAWY C++	
Godzina 1. Twój pierwszy program	17
Użycie C++	17
Kompilacja i linkowanie kodu źródłowego	18
Utworzenie pierwszego programu	19
Podsumowanie	21
Pytania i odpowiedzi	21
Warsztaty	22
Godzina 2. Organizacja elementów programu	25
Dlaczego warto używać C++?	25
Poszczególne elementy programu	29
Komentarze	31
Funkcje	32
Podsumowanie	35
Pytania i odpowiedzi	35
Warsztaty	36
Godzina 3. Tworzenie zmiennych i stałych	39
Czym jest zmienna?	39
Definiowanie zmiennej	43
Przypisanie wartości zmiennej	45
Użycie definicji typu	46
Stałe	47
Zmienne o automatycznie ustalonym typie	50
Podsumowanie	52
Pytania i odpowiedzi	52
Warsztaty	54

Godzina 4.	Użycie wyrażeń, poleceń i operatorów	57
	Polecenia	57
	Wyrażenia	58
	Operatory	59
	Konstrukcja warunkowa if-else	66
	Operatory logiczne	70
	Trudne do obliczenia wartości wyrażeń	72
	Podsumowanie	72
	Pytania i odpowiedzi	73
	Warsztaty	74
Godzina 5.	Wywoływanie funkcji	77
	Czym jest funkcja?	77
	Deklarowanie i definiowanie funkcji	77
	Użycie zmiennych w funkcjach	80
	Parametry funkcji	83
	Zwrot wartości z funkcji	84
	Parametry domyślne funkcji	86
	Przeciążanie funkcji	88
	Automatyczne ustalenie typu wartości zwrotnej	89
	Podsumowanie	91
	Pytania i odpowiedzi	91
	Warsztaty	92
Godzina 6.	Sterowanie przebiegiem działania programu	95
	Pętle	95
	Pętla while	95
	Pętla do-while	99
	Pętla for	100
	Konstrukcja switch	105
	Podsumowanie	107
	Pytania i odpowiedzi	108
	Warsztaty	109
Godzina 7.	Przechowywanie informacji w tablicach i ciągach tekstowych	111
	Czym jest tablica?	111
	Zapis za końcem tablicy	113
	Inicjalizacja tablicy	114
	Tablica wielowymiarowa	115

Tablica znaków	118
Kopiowanie ciągu tekstowego	120
Odczytywanie tablicy za pomocą pętli foreach	121
Podsumowanie	122
Pytania i odpowiedzi	123
Warsztaty	124

CZĘŚĆ II KLASY

Godzina 8. Tworzenie prostych klas	127
Czym jest typ?	127
Utworzenie nowego typu	127
Klasy i elementy składowe	128
Dostęp do elementów składowych klasy	130
Dostęp prywatny kontra publiczny	130
Implementacja metod składowych	131
Tworzenie i usuwanie obiektów	134
Podsumowanie	138
Pytania i odpowiedzi	138
Warsztaty	139

Godzina 9. Przejście do klas zaawansowanych	141
Metody składowe typu const	141
Interfejs kontra implementacja	142
Sposób zorganizowania deklaracji klasy i definicji metod	142
Implementacja inline	142
Klasy, których danymi składowymi są inne klasy	145
Podsumowanie	149
Pytania i odpowiedzi	150
Warsztaty	151

CZĘŚĆ III ZARZĄDZANIE PAMIĘCIĄ

Godzina 10. Tworzenie wskaźników	153
Poznajemy wskaźnik i jego przeznaczenie	153
Stos i sarta	163
Wskaźnik null	167
Podsumowanie	169
Pytania i odpowiedzi	169
Warsztaty	170

Godzina 11. Praca z zaawansowanymi wskaźnikami	173
Tworzenie obiektów na stercie	173
Usuwanie obiektów ze sterty	173
Dostęp do danych składowych za pomocą wskaźników	175
Dane składowe na stercie	176
Wskaźnik this	178
Utracone wskaźniki	179
Wskaźniki const	180
Wskaźniki const i metody składowe const	181
Podsumowanie	182
Pytania i odpowiedzi	183
Warsztaty	183
Godzina 12. Tworzenie referencji	185
Czym jest referencja?	185
Utworzenie referencji	185
Użycie operatora adresu (&) z referencją	187
Kiedy można stosować referencję?	189
Zerowe wskaźniki i zerowe referencje	190
Przekazywanie argumentów funkcji przez referencję	190
Nagłówki i prototypy funkcji	194
Zwracanie kilku wartości	195
Podsumowanie	198
Pytania i odpowiedzi	198
Warsztaty	199
Godzina 13. Zaawansowane referencje i wskaźniki	201
Przekazywanie przez referencje zwiększa efektywność działania programu	201
Przekazywanie wskaźnika const	204
Referencje jako alternatywa dla wskaźników	207
Kiedy używać wskaźników, a kiedy referencji	209
Zwracanie referencji do obiektu, którego nie ma w danym zasięgu	209
Problem związany ze zwracaniem referencji do obiektu na stercie	210
Wskaźnik, wskaźnik, kto ma wskaźnik?	212
Podsumowanie	213
Pytania i odpowiedzi	213
Warsztaty	214

CZĘŚĆ IV ZAAWANSOWANY C++

Godzina 14. Wywoływanie funkcji zaawansowanych	217
Przeciążanie metod składowych	217
Użycie wartości domyślnych	219
Inicjalizacja obiektów	221
Konstruktor kopiujący	222
Wyrażenia stałych podczas kompilacji	226
Podsumowanie	228
Pytania i odpowiedzi	228
Warsztaty	229
Godzina 15. Przeciążanie operatorów	231
Przeciążanie operatorów	231
Operatory konwersji	241
Podsumowanie	244
Pytania i odpowiedzi	245
Warsztaty	246

CZĘŚĆ V DZIEDZICZENIE I POLIMORFIZM

Godzina 16. Rozszerzanie klas za pomocą dziedziczenia	249
Czym jest dziedziczenie?	249
Prywatne kontra chronione	252
Konstruktory i destruktory	254
Przekazywanie argumentów do konstruktorów bazowych	256
Nadpisywanie funkcji	261
Podsumowanie	266
Pytania i odpowiedzi	266
Warsztaty	267
Godzina 17. Użycie polimorfizmu i klas potomnych	269
Polimorfizm implementowany za pomocą wirtualnych metod składowych	269
Jak działają metody wirtualne?	273
Podsumowanie	281
Pytania i odpowiedzi	281
Warsztaty	282

Godzina 18. Wykorzystanie polimorfizmu zaawansowanego	285
Problem z pojedynczym dziedziczeniem	285
Abstrakcyjne typy danych	289
Podsumowanie	301
Pytania i odpowiedzi	301
Warsztaty	302

CZĘŚĆ VI   TEMATY SPECJALNE

Godzina 19. Przechowywanie informacji na liście	305
Listy i inne struktury	305
Studium przypadku struktury listy	306
Struktura listy jako obiekt	315
Podsumowanie	316
Pytania i odpowiedzi	316
Warsztaty	317
Godzina 20. Użycie specjalnych klas, funkcji i wskaźników	319
Stacyczne dane składowe	319
Stacyczna metoda składowa	321
Zawieranie się klas	323
Zaprzyjaźnione klasy i metody	330
Podsumowanie	344
Pytania i odpowiedzi	344
Warsztaty	345
Godzina 21. Użycie nowych funkcji standardu C++14	347
Najnowsza wersja C++	347
Użycie auto w typie wartości zwrotnej funkcji	348
Słowo kluczowe constexpr	352
Wyrażenia lambda	354
Podsumowanie	355
Pytania i odpowiedzi	355
Warsztaty	356
Godzina 22. Analiza i projekt zorientowany obiektowo	359
Cykl programistyczny	359
Symulacja systemu alarmowego	360
PostMaster — studium przypadku	366
Podsumowanie	385

Pytania i odpowiedzi	386
Warsztaty	386
Godzina 23. Tworzenie szablonów	389
Czym są szablony?	389
Egzemplarze szablonu	390
Definicja szablonu	390
Użycie elementów szablonu	396
Podsumowanie	402
Pytania i odpowiedzi	402
Warsztaty	403
Godzina 24. Obsługa wyjątków i błędów	405
Pluskwy, błędy, pomyłki i „psujący się” kod	405
Sytuacje wyjątkowe	406
Wyjątki	407
Użycie bloków try i catch	411
Tworzenie kodu o profesjonalnej jakości	416
Podsumowanie	422
Pytania i odpowiedzi	422
Warsztaty	422
 DODATKI	
Dodatek A Systemy dwójkowy i szesnastkowy	425
Inne podstawy	425
Konwertowanie na inną podstawę	426
Szesnastkowo	429
Dodatek B Słowniczek	433
Dodatek C Witryna internetowa książki	441
Dodatek D Użycie kompilatora MinGW C++ w Windows	443
Pobieranie MinGW-w64	443
Konfiguracja zmiennej środowiskowej Path	444
Przetestowanie instalacji	447
 Skorowidz	 451